

Tagurpidi Lavka

Tulemuste ja mõju raport (2011.-2013. aasta)

Sotsiaalse ettevõtte Tagurpidi Lavka eesmärk on teha Eesti talunike ja väiketootjate toidukaup Eesti inimestele eelistatud ja kättesaadavaks valikuks. Soovime muuta eestlaste toitumisharjumusi keskkonnasõbralikumaks ning (maapiirkondade) kohalikku majandust toetavaks.

Eesmärgi saavutamiseks ostab Tagurpidi Lavka väiketalunike tooteid ja müüb neid linnainimestele Tallinnas nii ettetellimisega e-poest kui laatadel ja festivalidel. Samuti levitame infot kohaliku toitumise eeliste kohta avalikkusele ja oma tellijate hulgas. Väärtustades toidukauba keskkonnasõbralikkust, püüame pidevalt leida võimalusi nutikamaks tarbimiseks – taaskasutame suurt osa pakenditest, eelistame võimalusel mahedalt kasvatatud ja toodetud tooteid, eelistame biolagunevaid pakendeid, jms.

Kuidas Tagurpidi Lavka ühiskonnas muutusi loob?

Tegevusmahud	2013	2012	2011	Kasv
Talunike ja väiketootjate hulk, kelle kaupa TL müüb	79	59	44	80%
Talukauba tellimuste hulk aastas (tk)	4681	3601	2686	74%
Kaubaringide arv nädalas	2	1,5	1	100%

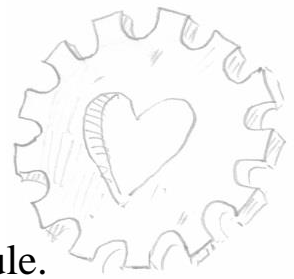
Tagurpidi Lavka tegevuse üks peamisi väärtuseid on maksta talunikele ja tootjatele nende toodete eest õiglast hinda. Tagurpidi Lavka ei kehtesta toidukaubale võimalikult madalaid hindasid, millega tootjad peavad leppima. Hinnad kujunevad koostöös tootjatega, arvestades tootja soove ning turu tasakaaluhindasid.

Keskmine talukauba tellija on Tagurpidi Lavkast teinud kolme aasta (2011-2013) jooksul kokku 12,7 tellimust. Regulaarselt igakuiseid tellimusi on kolme aasta jooksul esitanud enam kui 120 tellijat.

Ettevõtlusnäitajad	2013	2012	2011	Kasv
Käive	51652 €	37120 €	29312 €	76%
Ettevõtluskäive	51652 €	33786 €	27453 €	88%
Töökohtade arv	1	1	1	-

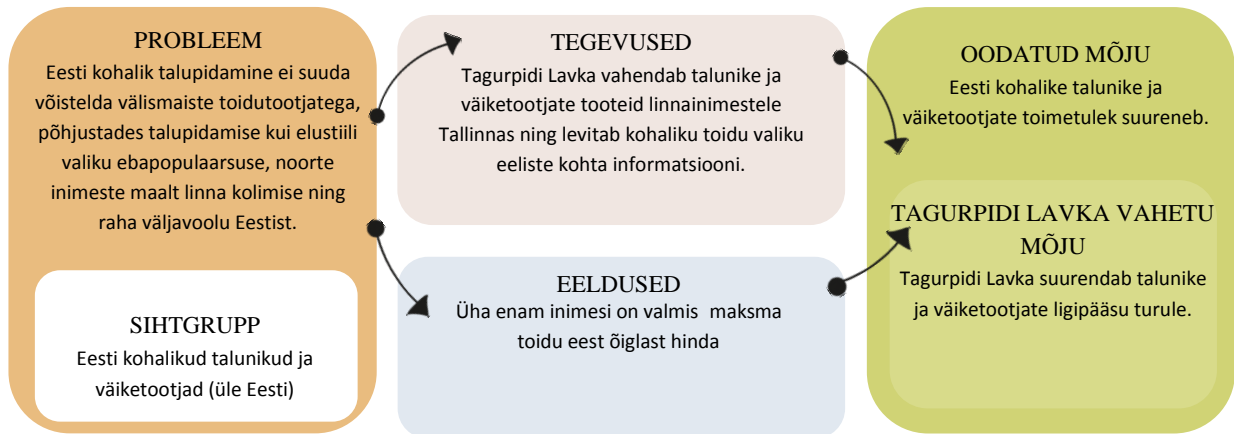
Tagurpidi Lavka
sotsiaalse
ettevõttena

Tagurpidi Lavka on iseseisev sotsiaalne ettevõtte, teenides kogu vajamineva ressursi ettevõtlustegevusega. Aastal 2013 on tänu käibe kasvule laiendatud Tallinnas asuvat ladu ning soetatud vajaminevat laoinventari.

Soovitud mõju: Eesti talunikel ja väiketootjatel on ligipääs turule.

Viimase kümne aasta jooksul on Eestis põllumajanduslike majapidamiste arv vähenenud ligi kolm korda, seda eelkõige väikeste (<10ha) majapidamiste arvelt. Kui 2001. aastal oli majapidamistes põllumajandustööga seotud isikuid 140 600, siis 2010. aastal osales majapidamiste põllumajandustöös 60% vähem inimesi, kokku vaid 57 800 inimest¹. See näitab, et viimase kümne aasta jooksul on 82 800 inimest Eestis loobunud või sunnitud loobuma põllumajandusega seotud tööst.

Tagurpidi Lavka teeb koostööd peamiselt talunike ja väiketootjatega. Vähesel määral vahendame ka Eesti mõistes suurtootjate kaupa – juhul, kui vastava kauba kasvatajat/tootjat oma eelistatud sihtgrupi seast ei leia.

2013. aastal andis koostöö Tagurpidi Lavkaga talunikule/väiketootjale keskmiselt **110 € eest kuus lisatulu**². Sama aasta jooksul **alustasid kaks talunikku toidukauba kasvatamist** vastavalt eelnevale kokkuleppele Tagurpidi Lavkaga nende kauba turustamiseks.

Näide: Küpsikoda OÜ lugu

Väikeettevõtte Küpsikoda OÜ jaoks oli Tagurpidi Lavka esimene koht, kus oma tooteid regulaarselt turustada laiemale tarbijaskonnale. Ettevõtte asutati 2013. aastal kolme noore naise algatusena, kes soovisid pakkuda Eesti inimestele täielikult taimsest toorainest käsitööna valmistatud küpsetisi. Tagurpidi Lavkaga sattusid Küpsikoja entusiastid kokku juhtumisi ühel laadal, kus nad oma tooteid müügiks pakkusid. Tagurpidi Lavka esindajale maitseisid küpsised väga ning nii sündis kokkulepe pakkuda Tagurpidi Lavka tellimisnimekirjas ka Küpsikoja maitseelamusi. Küpsikoja jaoks on Tagurpidi Lavka siimaani parim võimalus oma tooteid turustada, kuna mahemärgise puudumise tõttu on seda raskem teha ökopoodide abil, väikeettevõtjana on raske täita suurte kauplustekettide nõudeid ning laatadel osalemine ei taga regulaarset ja stabiilset toodete müüki.

1 Põllumajandusloendus 2010. Statistikaameti kogumik. Tallinn 2012.

2 Allikas: Tagurpidi Lavka andmebaas

Soovitud mõju: Tallinna inimeste toidulaud on keskkonnasõbralikum ning toetab kohalikku majandust.

Tagurpide Lavka kliendiküsitluse³ järgi ütleb 80% talukauba tellijatest, et nende toidutarbimise harjumused on tänu Tagurpide Lavka teenusele muutunud keskkonnasõbralikumaks ja tervislikumaks. Tagurpide Lavka tellijatest 83% ostsid varem sama kauba (vähemalt osaliselt) supermarketist.

Tagurpide Lavka kogub aktiivselt tagasi taaskasutatavad toidupakendeid. Regulaarsed talukauba tellijad toovad iganädalaselts tagasi klaaspurgid, klaaspudelid, munakarbid, pappkastid, uuesti kasutatavad plastikkarbid ja kilekotid.

Näide: Anneli lugu

Anneli tellib Tagurpide Lavkast kaupa kord nädalas. Ta on seda teinud juba 2011. aastast peale. Tagurpide Lavkalt sattus ta tellima siis, kui esimene laps oli nii suur, et võis juba lisatoitu pakkuda: "Talle tahtsin võimalikult puhast ja värsket toitu anda." Anneli räägib: "Mõnel on maavanaemad, meie perel ei ole ning oma värsket kraami saame Tagurpide Lavkast. Ma tean, et kaup on värsket ja kvaliteetne. Ma isegi ei mäleta enam, mis maitsega poemuna oli. Lavka omad on hoopis värvilisemad ja vahvamad. Kui väga tahaksin, siis küllap ma saaks teada ka seda, mis on selle lehma nimi, kelle piima tellin."

Pere toitumisharjumuste muutumise kohta vastab Anneli: „Meie toitumisharjumused on muutunud kõvasti hooajalisemateks – suvel rohkem värsket ja talvel veidi vähem. Ka on muutunud meie toiduvalmistamise harjumused – nüüd teeme tihti nädalamenüü valmis, et arvestada toiduga, mis esmaspäeval meile saabub, et ei peaks toitu ära viskama.“⁴

³ Tagurpide Lavka kliendiküsitlus viidi läbi jaanuaris 2014. aastal. Küsitlusele vastas 174 talukauba tellijat.

⁴ „Tagurpide Lavka toob taluniku munad-piima linlasele koju kätte“. Õhtuleht, 13.08.2013

Käesoleva kommunikatsiooniraporti eesmärk on kirjeldada sotsiaalse ettevõtte poolt loodavat muutust ja tõendada soovitud mõju esinemist näidete abil. Raporti koostajad kinnitavad näidete tõe vastavust (isikute nimed on koostajatele teada). Käesolev raport ei sisalda endas mõju hindamist. Esitatud arv näitajad tuginevad organisatsiooni poolt antud informatsioonile ja neid pole auditeeritud.

Loe lisaks ja tutvuge ülejäänud raportitega: www.sev.ee/mõju